

Traducerea și permisiunea de republicare au fost oferite sub autoritatea Direcției Generale Agent Guvernamental, Ministerul Justiției al Republicii Moldova (www.agent.gov.md). Permisiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

The present text and the authorisation to republish were granted under the authority of the Governmental Agent's General Department from the Ministry of Justice of the Republic of Moldova (www.agent.gov.md). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Direction générale de l'Agent gouvernemental du Ministère de la Justice de la République de Moldova (www.agent.gov.md). L'autorisation de republier cette traduction a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

SECȚIUNEA A DOUA

CAUZA ERIOMENCO c. REPUBLICII MOLDOVA ȘI FEDERAȚIEI RUSE

(Cererea nr. 42224/11)

HOTĂRÂRE

STRASBURG

9 mai 2017

Această hotărâre va deveni definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție. Ea poate fi supusă unei revizuirii editoriale.

În cauza Eriomenco c. Republicii Moldova și Rusiei,

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului ("Curtea"), statuând într-o Cameră compusă din:

Işıl Karakaş, *preşedinte*,

Julia Laffranque,

Paul Lemmens,

Valeriu Griţco,

Ksenija Turković,

Dmitry Dedov,

Jon Fridrik Kjølbro, *judcători*

şi de Stanley Naismith, *greşierul secţiei*,

După ce au deliberat în secret la 28 martie 2017,

Pronunţă următoarea hotărâre, adoptată la aceeaşi dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 42224/11 împotriva Republicii Moldova şi a Federaţiei Ruse, prin care, la 1 iulie 2011, un cetăţean al Republicii Moldova, dl Vitalie Eriomenco („reclamantul”) a sesizat Curtea Europeană a Drepturilor Omului în conformitate cu articolului 34 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale („Convenţia”). Întrucât la momentul producerii faptelor reclamantul se afla în detenţie în regiunea transnistreană, cererea a fost înaintată în numele său de către părinţii săi, dna Vera Eriomenco şi dl Tudor Eriomenco.

2. Reclamantul a fost reprezentat de dnii A. Postică, A. Zubco şi P. Postică şi dna N. Hriplivîi, jurişti la ”Promo-LEX”, asociaţie din Republica Moldova, cu sediul la Chişinău, care apără drepturile omului. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către agentul său, dl L. Apostol. Guvernul rus a fost reprezentat de dl G. Matiouchkine.

3. Reclamantul a pretins că a fost victima violării articolelor 3, 5, 8 şi 13 din Convenţie şi a articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenţie şi că statele pârâte nu şi-au onorat obligaţiile conform articolului 34 din Convenţie.

4. La 17 octombrie 2011 cererea a fost comunicată guvernelor pârâte.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANŢELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în 1969 şi locuieşte în Slobozia (regiune transnistreană a Republicii Moldova).

6. Guvernul moldovean a susținut că nu a avut posibilitatea să verifice faptele prezentate în cauză, întrucât acestea s-au petrecut într-o zonă care se află sub controlul exclusiv al autorităților din auto-proclamata "Republica Moldovenească Nistreană" ("RMN").

7. Guvernul rus nu a formulat observații cu privire la circumstanțele cauzei.

8. Contextul cauzei, și anume, conflictul armat care a avut loc în Transnistria în 1991-1992, precum și evenimentele ulterioare, este descris în cauza *Ilașcu și alții c. Republicii Moldova și Rusiei* ([GC], nr. 48787/99, §§ 28-185, CEDH 2004-VII) și *Catan c. Republicii Moldova și Rusiei* ([GC], nr. 43370/04, 8252/05 și 18454/06, §§ 8-42, CEDH 2012).

9. Circumstanțele cauzei, așa cum au fost expuse de reclamant și așa cum pot fi stabilite din datele din dosar, sunt rezumate după cum urmează.

A. Arestul reclamantului, percheziția și punerea sub sechestru a casei

10. Reclamantul este om de afaceri și activează în "RMN." Este cofondatorul a trei societăți pe răspundere limitată și era directorul acestora la momentul producerii faptelor.

11. La 29 martie 2011, reprezentanții miliției din "RMN" au arestat reclamantul, acuzându-l de escrocherie vizavi de partenerul lui de afaceri. În aceeași zi reclamantul a fost plasat în arest preventiv în spațiile de detenție provizorie ale comisariatului din Tiraspol.

12. În seara zilei de 29 martie 2011, autoritățile din "RMN" au efectuat o percheziție la domiciliul reclamantului, o casă din Slobozia. În urma perchezițiilor, casa a fost pusă sub sechestru.

13. Reclamantul s-a plâns autorităților "RMN" despre imposibilitatea rudelor lui, mai exact, părinților și copilor săi, de a intra în casă, însă fără rezultat.

B. Condițiile de detenție și starea de sănătate a reclamantului

14. Conform unei declarații scrise a reclamantului din 17 mai 2011, după arestul acestuia la 29 martie 2011, respectivul a fost plasat în celula nr. 17 din spațiile de detenție provizorie a comisariatului din Tiraspol.

În declarația sa, reclamantul a indicat după cum urmează : în celula sa erau 8 deținuți ; aceasta măsura 2, 50 m pe 5 m ; era situată într-un subsol și nu avea acces la lumina zilei, la ventilație și aer proaspăt (ceilalți deținuți fumau înăuntru) ; în celulă persista un miros persistent de transpirație și de mușchi, umiditatea era ridicată ; toaletele erau în celulă și se aflau într-o stare deplorabilă, degajând un miros puternic de excremente umane ; podeaua era de beton și nu era acoperită ; nu existau produse de igienă, în celulă era doar o chiuvetă ruginită, iar apa de la chiuveta respectivă picura în permanență și avea o culoare ruginie ; deținuții nu aveau altă opțiune decât să bea această apă.

Desemenea, reclamantul a afirmat că deținuții își spălau și uscau rufe în aceeași celulă, că era imposibil de dormit acolo din cauza suprapopulării și a

insectelor și că nu putea să facă duș decât o dată pe săptămână. Din cauza insalubrității din dușuri acesta a contractat o micoză la picioare. Plimbările în aer liber erau limitate la o oră pe zi. Printre altele, reclamantul a susținut că, în primele zile de detenție nu a primit hrană, din cauză că hotărârea de plasare în arest preventiv nu a fost emisă imediat (paragraful 26 de mai jos). În această perioadă, co-deținuții din celula sa au împărțit rațiile lor cu reclamantul. Hrana servită mai târziu a fost de proastă calitate și imposibil de mâncat. În plus, reclamantul a pretins că, în timpul detenției sale inițiale în spațiile de detenție provizorie ale secției de poliție din Tiraspol, a pierdut cinci kilograme, iar starea lui s-a înrăutățit. Din cauza calității proaste a produselor alimentare, i-a revenit ulcerul. Reclamantul a pretins că a suferit dureri insuportabile și că la început nu a avut acces la asistență medicală. El a adăugat că medicii l-au examinat în cele din urmă, o singură dată, și numai după ce s-a plâns în mod repetat, și i-au propus să apeleze la familia sa pentru a obține medicamentele de care ar fi avut nevoie.

15. Conform unei alte declarații a reclamantului din data de 27 mai 2011, acesta a fost transferat la 15 aprilie 2011 din spațiile de detenție provizorie din Tiraspol în localurile de detenție provizorie a penitenciarului nr. 3 din Tiraspol. În această declarație, reclamantul susținea că, pentru că ar fi trebuit să fie spitalizat, acesta a fost readus la 15 mai 2011 în spațiile de detenție provizorie din Tiraspol și a fost represat pentru plângerile sale.

16. Printr-o scrisoare din 30 mai 2011, directorul Centrului de asistență medicală și reabilitare socială de pe lângă ministerul justiției din "RMN" ("Centrul"), a comunicat avocatului reclamantului că diagnosticul stabilit anterior clientului său a fost confirmat. Acesta a precizat că reclamantul suferea de o maladie cardiacă ischemică, hipertensiune arterială, insuficiență cardiacă de gradul II, encefalopatie cronică traumatică, ulcer duodenal cronic, prostatită cronică și hernie inghinală recurentă. De asemenea, acesta a precizat că reclamantul ar fi trebuit să fie spitalizat în departamentul de chirurgie a spitalului din penitenciarul nr. 3 din Tiraspol, dar că acest lucru nu era posibil la moment, întrucât reclamantul fusese transferat în spațiile de detenție provizorie a comisariatului din Tiraspol. Acesta a mai adăugat că reclamantul nu putea urma un tratament complet și efectiv decât în cadrul departamentului de chirurgie a spitalului în cauză.

17. La 8 iunie 2011, reclamantul a fost spitalizat în departamentul de chirurgie a spitalului menționat mai sus.

18. Conform unei declarații scrise de reclamant, din data de 20 august 2011, la 27 iulie 2011 acesta a fost transferat din spitalul penitenciarului în spațiile de detenție provizorie din Tiraspol. Acesta ar fi fost deținut aici 14 zile și, în acest răstimp, tratamentul său a fost întrerupt. Condițiile de detenție în aceste spații de detenție provizorie erau similare celor descrise mai sus (paragraful 14 de mai sus). Reclamantul mânca insuficient din cauza calității proaste a hranei, iar starea sa de sănătate s-a înrăutățit. În plus, din cauza suprapopulării celulei, reclamantul nu a dormit decât 3 nopți din treisprezece.

19. La 10 august 2011, reclamantul a fost plasat din nou în detenție în penitenciarul nr.3 din Tiraspol.

Într-o declarație din 10 august 2011 reclamantul a descris condițiile de detenție din acel loc după cum urmează: în celula sa, care era de dimensiuni mici, locuiau 25 deținuți ; ferestrele celulei erau acoperite cu plăci de metal, care împiedicau lumina zilei să pătrundă în încăpere ; celula era întunecoasă și prost aerisită. Reclamantul a precizat, de asemenea, că a început să sufere de tuse și de dureri de inimă și migrene puternice, că a solicitat să fie examinat de medici și să fie transferat la spitalul penitenciarului, dar aceste solicitări nu s-au soldat cu nici un rezultat. El a mai adăugat că părinții săi i-au trimis medicamente la 5 august 2011, dar le-a primit 12 zile mai târziu.

20. Între august 2011 și februarie 2012, părinții și avocatul reclamantului au cerut mai multor autorități din "RMN" să-l transfere pe acesta din urmă la spitalul penitenciarului sau să-i permită să fie examinat de medici independenți.

21. Printr-o scrisoare din 8 noiembrie 2011 adresată avocatului reclamantului, directorul Centrului a confirmat diagnosticul stabilit anterior (paragraful 16 de mai sus). Acesta a indicat că reclamantul primea îngrijiri în regim ambulator, dar că efectul lor terapeutic era nesemnificativ și că chestiunea cu privire la spitalizarea acestuia în spitalul penitenciarului pentru continuarea tratamentului era în examinare.

22. Printr-o scrisoare din 20 februarie 2012, ministrul Justiției din "RMN" a informat părinții reclamantului că starea de sănătate a fiului lor era satisfăcătoare, că acesta primea îngrijiri ambulatorii în mod regulat și că, la acel moment, nu era nevoie să fie spitalizat.

23. Între timp, la 30 iunie 2011, serviciul de presă a procuraturii din "RMN" a publicat un comunicat conform căruia, în urma inspecțiilor efectuate în al doilea semestru al anului 2010 și între ianuarie și aprilie 2011 în localurile de detenție provizorie a penitenciarului nr. 3 din Tiraspol s-au descoperit mai multe încălcări cu privire la igienă, condițiile materiale de detenție și îngrijiri medicale.

C. Cereri de vizită la locul de detenție

24. La 28 mai 2011, părinții reclamantului au solicitat autorităților competente autorizație pentru a-și vizita fiul. Printr-o scrisoare din 17 iunie 2011, șeful Direcției crime economice din cadrul Ministerului de Afaceri Interne din "RMN" le-a răspuns că este inoportun ca reclamantul să se întâlnească cu membrii de familie.

25. Printr-o scrisoare din 21 decembrie 2011, ofițerul transnistrean responsabil de anchetă a informat părinții reclamantului că cererea lor de a-și vizita fiul la locul de detenție a fost respinsă și că nu exista nici un motiv care să justifice revizuirea deciziilor anterioare prin care au fost respinse cererile rudelor de a-și vizita membrul de familie.

D. Arestul preventiv și condamnarea reclamantului

26. Printr-o hotărâre din 1 aprilie 2011, instanța din Tiraspol a dispus plasarea reclamantului în arest preventiv pentru o durată de 60 de zile. Ca urmare a recursului declarat de reclamant, la 8 aprilie 2011, Curtea Supremă din "RMN" a emis o decizie definitivă prin care a menținut decizia primei instanțe.

27. Prin urmare, instanțele din "RMN" au prelungit arestul preventiv al reclamantului până la condamnarea acestuia.

28. Printr-o hotărâre din 30 decembrie 2013, instanța din Slobozia a recunoscut reclamantul culpabil de săvârșirea mai multor fapte de escrocherie și l-a condamnat la o pedeapsă de 12 ani de închisoare cu confiscarea bunurilor. La 25 februarie 2014, Curtea Supremă din "RMN" a respins recursul reclamantului ca nefondat și a menținut hotărârea instanței inferioare.

29. La 1 septembrie 2016, reclamantul a fost eliberat, fiind scutit de partea din pedeapsă rămasă neexecutată.

E. Sesizarea altor autorități decât cele din "RMN"

30. La date diferite, părinții reclamantului au trimis mai multe scrisori la diferite autorități din Republica Moldova, Ucraina și din Federația Rusă pentru a denunța situația fiului lor. De asemenea, ei au luat legătura și cu mai multe ambasade occidentale.

31. Printr-o scrisoare din 7 iunie 2011, Procuratura Generală din Federația Rusă a informat părinții reclamantului că competența lor nu se extinde asupra teritoriului "RMN" și că au redirecționat plângerea lor la Procuratura Generală din Republica Moldova.

32. Între timp, la 2 iunie 2011, Procuratura Generală a Republicii Moldova a informat părinții reclamantului că în privința fiului lor a fost deschisă o anchetă penală pentru privare ilegală de libertate și că, în cadrul anchetei vor fi elucidate toate circumstanțele cauzei, "ținând cont de posibilitățile reale". Autoritățile moldovenești au precizat, totuși, că erau în imposibilitatea de a întreprinde careva acte procedurale pe teritoriul "RMN".

33. La 4 octombrie 2011, Procuratura Generală a Republicii Moldova a deschis, de asemenea, o cauză penală pe numele reclamantului cu privire la răpire, șantaj și violarea domiciliului.

34. Printr-o scrisoare din 11 octombrie 2011, directorul Biroului pentru Reintegrare din Republica Moldova a informat tatăl reclamantului că autoritățile moldovenești au trimis o scrisoare reprezentantului politic din "RMN" în cadrul procesului de negocieri purtate cu acesta, pentru a atrage atenția acestuia asupra cazului dat. Acesta a precizat că, prin această scrisoare, a cerut așa-zisului reprezentant să implementeze măsuri urgente pentru a elucida cauza, să asigure respectarea drepturilor reclamantului și să-l elibereze pe acesta cât mai curând.

35. La 20 ianuarie 2012, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a trimis Ministerului de Afaceri Interne al "RMN", la cererea acestuia din urmă, extrase de pe diferite registre moldovenești conținând date cu privire la starea civilă, domiciliul, proprietățile, precum și antecedentele penale ale reclamantului și a membrilor familiei lui.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNĂ PERTINENTĂ A REPUBLICII MOLDOVA ȘI ALTE CHESTIUNI RELEVANTE

36. Rapoartele organizațiilor interguvernamentale și nonguvernamentale, dreptul și practica internă pertinentă a Republicii Moldova, precum și alte documente relevante sunt prezentate în hotărârea *Mozer c. Republicii Moldova și Rusiei* ([GC], nr. 11138/10, §§ 61-77, 23 februarie 2016).

ÎN DREPT

I. JURISDICȚIA

37. Mai întâi Curtea trebuie să determine dacă, cu privire la faptele înscrise, în sensul art. 1 din Convenție, reclamantul se află sub jurisdicția statelor pârâte.

A. Tezele părților

38. Guvernul moldovean afirmă că Republica Moldova nu exercită putere de jurisdicție asupra teritoriului controlat de către "RMN", și totuși și-a îndeplinit obligațiile pozitive care decurg din art. 1 din Convenție.

39. Pe de altă parte, guvernul rus susține că reclamantul nu se află sub jurisdicția sa și că, prin consecință, cererea trebuie declarată inadmisibilă *ratione personae* și *ratione loci* cu privire la Federația Rusă.

40. Reclamantul a susținut că aparține jurisdicției ambelor State pârâte. În plus, acesta a considerat că Republica Moldova nu și-a îndeplinit obligațiile pozitive care-i revin în temeiul art. 1 din Convenție, argumentând că acest stat pârât nu a luat toate măsurile pe care le avea la dispoziție pentru a-i asigura respectarea drepturilor garantate de Convenție. El a învinuit Republica Moldova că a transmis autorităților din "RMN" date personale despre el și familia lui.

B. Aprecierea Curții

41. Curtea notează că, în prezenta cauză, cu privire la problema jurisdicției, părțile adoptă aceeași poziție ca și părțile din cauza *Catan și alții* (citată anterior §§ 83-101) și *Mozer* (citată anterior §§ 81-95). În particular, reclamantul și

guvernul moldovean susțin că reclamantul aparține jurisdicției ambelor state pârâte, în timp ce guvernul rus susține că Federația Rusă nu exercită nicio jurisdicție și nu se pronunță cu privire la jurisdicția Republicii Moldova. Așa cum a făcut în cauza *Mozer* (citată mai sus, §§ 92-94), guvernul rus și-a exprimat opinia că abordarea adoptată de Curte în ceea ce privește problema competenței de jurisdicție în cauzele *Ilaşcu și alții* (supra), *Ivanțoc și alții* c. Moldovei și Rusiei (nr. 23687/05, 15 noiembrie 2011) și *Catan și alții* (citată mai sus) a fost eronată și incompatibilă cu dreptul internațional public.

42. Curtea reamintește că principiile generale referitoare la problema competenței în temeiul articolului 1 al Convenției în ceea ce privește actele și evenimentele care au avut loc în regiunea transnistreană a Moldovei au fost stabilite în hotărârile *Ilaşcu și alții* (citată mai sus, §§ 311-319), *Catan și alții* (citată mai sus, §§ 103-107) și, mai recent, *Mozer* (supra, §§ 97-98).

43. În ceea ce privește Republica Moldova, Curtea notează că, în cauza *Ilaşcu și alții*, *Catan și alții* și *Mozer* citate mai sus, Curtea a considerat că, deși Moldova nu exercită nici o autoritate asupra regiunii transnistrene, faptul că este statul teritorial al persoanelor care locuiesc în această regiune denotă că persoanele respective se află sub jurisdicția Republicii Moldova. Obligația pe care Republica Moldova o are în virtutea articolul 1 din Convenție, cea de a recunoaște fiecărei persoane care aparține jurisdicției sale drepturile și libertățile garantate de Convenție, se limitează, totuși, la luarea tuturor măsurilor pe care le are la dispoziție și care sunt în conformitate cu dreptul internațional, fie că-s de ordin diplomatic, economic, juridic sau de altă natură (*Ilaşcu și alții*, citată mai sus, §§ 331 și 333, *Catan și alții*, citată mai sus, §§ 109-110 și *Mozer*, supra, §§ 99-100). Obligațiile Republicii Moldova în conformitate cu articolul 1 din Convenție au fost descrise ca fiind obligații pozitive (*Ilaşcu și alții*, citată mai sus, §§ 322 și 330-331, *Catan și alții*, citată mai sus, §§ 109-110, și *Mozer*, § 99).

44. Curtea nu vede niciun motiv să deosebească cauza prezentă de cauzele menționate mai sus. Ea observă, printre altele, că guvernul moldovean nu se opune, în aparență, unei abordări similare. Așadar, Curtea concluzionează că în prezenta cauză reclamantul se află sub jurisdicția Republicii Moldova în sensul articolului 1 din Convenție, dar că răspunderea acestui stat pentru învinuirile aduse trebuie stabilite în lumina obligațiilor pozitive precitate (*Ilaşcu și alții*, precitată, § 335).

45. Cu privire la Federația Rusă, Curtea reamintește că a stabilit deja în cauza *Ilaşcu și alții* că Rusia a contribuit, atât militar, cât și politic la crearea unui regim separatist în regiunea Transnistriei în 1991-1992 (*Ilaşcu și alții*, precitată, § 382). În cauzele care au urmat și au vizat regiunea transnistreană, Curtea a estimat că, până în iulie 2010, "RMN" nu a putut să existe, rezistând la eforturile depuse de către Republica Moldova și actorii internaționali în vederea soluționării conflictului și restabilirii democrației și drepturilor în regiune, decât cu susținerea militară, economică și politică a Rusiei (*Ivanțoc și alții*, precitată, §§ 116-120, *Catan și alții*, precitată, §§ 121-122, și *Mozer*, precitată, §§ 108 și 110). În cauza *Mozer*, Curtea a concluzionat că gradul ridicat de dependență al "RMN" de

susținerea Rusiei constituie un motiv puternic care permite să se considere că Federația Rusă a continuat să exercite un control efectiv și o influență decisivă asupra autorităților transnistrene și că, prin urmare, reclamantul aparține jurisdicției acestui stat în sensul articolului 1 din Convenție (*Mozer*, precitată, §§ 110-111).

46. Din lipsă de informație actualizată, care să probeze contrariul, Curtea estimează că această concluzie este încă valabilă pentru perioada la care se referă cauza, mai exact din martie 2011 până în septembrie 2016. Astfel, ea nu vede niciun motiv să deosebească prezenta cauză de cauzele *Ilașcu și alții*, *Ivanțoc și alții*, *Catan și alții* și *Mozer* precitate.

47. Prin urmare, în cauza dată, reclamantul se află sub jurisdicția Federației Ruse în sensul articolului 1 din Convenție. Pe cale de consecință, Curtea respinge excepțiile *ratione personae* și *ratione loci* invocate de guvernul rus.

48. Curtea va stabili mai jos dacă reclamantului i-au fost încălcate drepturile protejate de Convenție, astfel încât să angajeze răspunderea unuia sau altuia dintre statele pârâte (*Mozer*, precitat, § 112).

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE

49. Reclamantul s-a plâns de condiții rele de detenție și de lipsa îngrijirilor medicale necesare. Acesta a invocat articolul 3 din Convenție, după cum urmează :

”Nimeni nu poate fi supus torturii, tratamentelor inumane ori degradante.”

A. Admisibilitate

50. Curtea constată că această plângere nu este vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 a) din Convenție. De asemenea, Curtea notează că plângerea nu este inadmisibilă pentru oricare alte motive. Prin urmare, plângerea se declară admisibilă.

B. Fond

51. Reclamantul a pretins că cele două guverne pârâte nu i-au garantat drepturile prevăzute la articolul 3 din Convenție, în special ceea ce ține de acordarea îngrijirilor medicale și condițiile de detenție din spațiile de detenție provizorie din cadrul comisariatului din Tiraspol și din blocul penitenciarului nr. 3 din același oraș.

52. Guvernele Republicii Moldova și Rusiei nu s-au expus asupra fondului acestor plângeri.

53. Curtea reamintește că statul trebuie să se asigure că orice persoană să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectul demnității umane, ca modul și metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de

o intensitate care să depășească nivelul de severitate inerent detenției (*Mozer*, precitată, § 178, *Muršić c. Croatiei* [GC], nr. 7334/13, § 99, 20 octobrie 2016, CEDH 2016, și *Khlaifia și alții c. Italiei* [GC], nr. 16483/12, § 160 *in fine*, 15 decembrie 2016, CEDH 2016). În majoritatea cauzelor care au implicat detenția persoanelor bolnave, Curtea a cercetat dacă deținutul vizat a beneficiat sau nu de îngrijiri medicale adecvate în închisoare. Cu această ocazie, Curtea amintește că, chiar dacă articolul 3 din Convenție nu autorizează eliberarea unui deținut ”pentru motive umanitare”, totuși, Curtea a interpretat mereu cerința de a asigura sănătatea și integritatea deținuților, printre altele, ca o obligație din partea statului de a le oferi deținuților o asistență medicală necesară (*Mozer*, precitat, § 178).

54. În cauza dată, Curtea notează că reclamantul prezenta mai multe patologii și că medicii au recomandat internarea acestuia în spitalul penitenciar, întrucât, potrivit lor, în afara spitalului nu ar fi fost posibil un tratament complet și eficient (punctul 16 de mai sus). Pentru Curte, este incontestabil faptul că, în absența unui tratament eficient, problemele de sănătate ale reclamantului, în special, probleme cu inima, puteau să-i provoace multă suferință. De asemenea, Curtea remarcă că autoritățile ”RMN” nu au permis spitalizarea reclamantului decât după două luni și jumătate din momentul arestării (paragraful 17 de mai sus), că, după internarea de o lună și 20 de zile în spitalul penitenciarului, tratamentul acestuia a fost întrerupt pentru a-l transfera în spațiile de detenție preventivă ale comisariatului din Tiraspol (paragraful 18 de mai sus), și că, deși efectele terapeutice ale îngrijirilor ambulatorii s-au dovedit a fi insuficiente (paragraful 21 de mai sus), autoritățile transnistrene au refuzat internarea repetată a reclamantului. Ținând cont de ceea ce a urmat, Curtea estimează că reclamantul nu a beneficiat de îngrijirile medicale adecvate.

55. Cât privește condițiile de detenție ale reclamantului în spațiile de detenție provizorie ale comisariatului din Tiraspol și din penitenciarul nr.3 din același oraș, Curtea notează că reclamantul a denuțat aglomerația mare din celule, lipsa luminii naturale și a ventilației. Cu privire la spațiile de detenție provizorie ale comisariatului din Tiraspol, Curtea relevă că reclamantul s-a plâns că în celulă era nivel ridicat de umiditate, că era nevoit să-și spele și să-și usuce hainele în celulă, că toaletele erau în aceeași celulă și că erau într-o stare deplorabilă, că nu putea dormi din cauza suprapopulării și a insectelor, că nu avea acces la apă potabilă, că nu făceau decât un duș pe săptămână și că nu avea dreptul decât la o oră de plimbare pe zi. În timpul detenției, reclamantul a fost nevoit să apeleze la familia sa pentru a face rost de medicamentele de care avea nevoie.

56. Curtea reamintește că a constatat deja, printre altele, că condițiile de detenție din comisariatul din Tiraspol și din penitenciarul nr.3 din același oraș erau contrare articolului 3 din Convenție în ceea ce privește perioada de până la 2010 (*Mozer*, precitat, §§ 179-182). Pentru a ajunge la aceste concluzii, Curtea s-a bazat, în principal, pe rapoartele Comitetului european pentru prevenirea torturii și a tratamentelor inumane ori degradante și pe cele ale Raportorului Special al ONU în urma vizetelor acestora în diverse locuri de detenție din ”RMN” (*ibidem*,

§§ 61-64). În această cauză, Curtea notează că reclamantul a fost deținut începând cu martie 2011 și că până în 2010 nimic nu s-a îmbunătățit cu privire la condițiile de detenție în spațiile menționate mai sus. Prin urmare, Curtea estimează că afirmațiile reclamantului sunt mai mult decât plauzibile, mai ales că sunt confirmate pe deplin de rapoartele internaționale. În plus, Curtea subliniază că autoritățile din „RMN” admit ele înșiși că, la momentul producerii faptelor, regulile cu privire la igienă, condițiile materiale de detenție și asistența medicală nu erau respectate în penitenciarul nr.3 din Tiraspol (paragraful 23 de mai sus).

57. Astfel, Curtea constată că lipsa îngrijirilor adecvate, precum și condițiile de detenție suportate de reclamant în spațiile de detenție provizorie ale comisariatului din Tiraspol și în penitenciarul nr.3 din același oraș constituie un tratament inuman și degradant, contrar exigențelor articolului 3 din Convenție.

58. Curtea trebuie apoi să stabilească dacă Republica Moldova și-a îndeplinit obligațiile sale pozitive de a lua măsuri adecvate și suficiente pentru a asigura respectarea drepturilor reclamantului în temeiul articolului 3 al Convenției (a se vedea paragrafele 43-44 de mai sus). În cauza *Mozer*, Curtea a stabilit că obligațiile pozitive ale Republicii Moldova au constat atât în măsurile necesare pentru restabilirea controlului asupra teritoriului transnistrean, ca expresie a jurisdicției sale, cât și măsuri menite să asigure respectarea drepturilor reclamantilor individuali (*Mozer*, precitată, § 151).

59. În ceea ce privește primul aspect al obligațiilor Republicii Moldova, și anume restabilirea controlului asupra teritoriului național, Curtea a decis în cauza *Mozer* că, de la izbucnirea ostilităților în 1991-1992 până în iulie 2010, statul a luat toate măsurile care au fost în puterea sa (*Mozer*, citată mai sus, § 152). În acest caz, părțile nu au prezentat nici un argument care să indice faptul că guvernul moldovean și-a schimbat poziția cu privire la Transnistria în anii care au trecut, până la eliberarea reclamantului în septembrie 2016. În consecință, Curtea nu vede nici un motiv pentru a ajunge la o concluzie diferită în prezenta cauză (*ibidem*).

60. Cu privire la al doilea aspect al obligațiilor pozitive ale Republicii Moldova, și anume faptul de a asigura respectarea drepturilor reclamantului, Curtea consideră că autoritățile statului au făcut eforturi în acest caz, pentru a proteja interesele acestuia. În special, procuratura din Republica Moldova, în urma plângerilor depuse de către părinții reclamantului, a dispus efectuarea urmăririi penale pe marginea acuzațiilor de privare ilegală de libertate, răpire, șantaj și violare de domiciliu (paragrafele 32-33 de mai sus). În procesul de negocieri cu partea transnistreană, autoritățile moldovenești au cerut autorităților „RMN” să implementeze măsuri prompte pentru a rezolva cazul, pentru a asigura respectarea drepturilor reclamantului și să-l pună în libertate cât mai repede (a se vedea paragraful 34 de mai sus).

61. În plus, Curtea consideră că faptul că autoritățile moldovenești au furnizat autorităților „RMN” date cu caracter personal cu privire la reclamant și familia sa nu poate fi văzută ca o încălcare a obligațiilor pozitive ale Republicii Moldova. În

acest sens, se constată că nu există nici o dovadă că acest comportament a fost destinat să lipsească reclamantul de drepturile sale în temeiul Convenției.

62. În lumina celor expuse mai sus, Curtea concluzionează că Republica Moldova și-a îndeplinit obligațiile sale pozitive în ceea ce privește reclamantul și că nu a existat nici o încălcare a articolului 3 al Convenției din partea acestui stat .

63. În ceea ce privește Federația Rusă, Curtea observă că nu există nici o dovadă de implicare directă a persoanelor care acționează în numele acestui stat la măsurile luate împotriva reclamantului.

64. Cu toate acestea, Curtea a stabilit că Rusia a exercitat controlul efectiv asupra „RMN” în cursul perioadei în cauză (a se vedea paragrafele 45-46 de mai sus). Având în vedere această concluzie și, în conformitate cu jurisprudența sa, Curtea nu consideră necesar să determine dacă Rusia exercita un control precis asupra politicilor și acțiunilor administrației locale subordonate (*Mozier*, citată mai sus, § 157). Din cauza susținerii militare, politice și economice continue pentru „RMN”, fără de care aceasta nu ar fi putut supraviețui, responsabilitatea Rusiei este angajată în temeiul Convenției în ceea ce privește încălcarea drepturilor reclamantului (*ibidem*).

65. În concluzie, în lumina constatărilor precum că reclamantul a suferit un tratament contrar cerințelor articolului 3 din Convenție (a se vedea paragraful 57 de mai sus), Curtea consideră că a avut loc o violare a acestor prevederi de către Federația Rusă.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 1 DIN CONVENȚIE

66. În temeiul articolului 5 din Convenție, reclamantul susține, de asemenea, că a fost arestat și reținut de către poliție și instanțe ilegal create.

El s-a bazat pe articolul 5 § 1 din Convenție, care în partea sa relevantă prevede:

« 1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale :

(...)

c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a se bănuși că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice ale necesității de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia ;

(...) »

A. Admisibilitate

67. Curtea notează că, potrivit Articolului 5 § 1, plîngerea nu este vădit nefondată în sensul Articolului 35 § 3 (a) din Convenție. Curtea la fel notează că

această plîngere nu este inadmisibilă pentru oricare alte motive. Astfel, plîngerea se declară admisibilă.

B. Fond

68. Reclamantul a pretins că detenția sa nu era legală. În acest sens, el susține că instanțele din „RMN“, care au dispus privarea sa de libertate nu pot fi considerate ca autorități judiciare, în sensul articolului 5 din Convenție și nu pot fi considerate nici ca fiind independente, nici ca funcționând în conformitate cu caracterul echitabil al procedurilor.

69. Guvernele pârâte nu s-au pronunțat cu privire la fondul acestei cereri.

70. Curtea reamintește jurisprudența sa bine stabilită cu privire la articolul 5 § 1 din Convenție, conform căreia orice privare de libertate nu trebuie doar să se încadreze în una dintre excepțiile prevăzute la literele a) - f), dar, de asemenea, să fie "legală". Prin „legalitatea“ detenției, care presupune și aplicarea „mijloacelor legale“, Convenția se referă, în principal, la legislația națională și prevede obligația ca privarea de libertate să se facă în conformitate cu normele de fond și de procedură prevăzute în legislația națională. Această expresie impune ca orice arest sau detenție să aibă o bază legală în dreptul intern; de asemenea, aceasta afectează calitatea legii, care trebuie să fie compatibilă cu principiile statului de drept, un concept inerent tuturor articolelor din Convenție (a se vedea, de exemplu, *Del Rio Prada v. Spania* [GC], nr. 42750/09, § 125, CEDO 2013 și *Mozier*, § 134).

71. În cauza *Mozier*, Curtea a considerat că, până în 2010 în regiunea transnistreană nu a existat un sistem care să reflecte o tradiție judiciară compatibilă cu Convenția (*Mozier*, citată mai sus, § 148). Prin urmare, nici instanțele din „RMN“ sau, implicit, orice altă autoritate a „RMN“ nu puteau ordona ca reclamantul din această cauză să fie „arestat și reținut [în mod legal]“, în sensul articolului 5 § 1 c) din Convenție și, prin urmare, reținerea reclamantului, care s-a bazat pe ordonanță emise de instanțele din „RMN“ nu a fost legală în sensul acestei dispoziții (*ibidem*, § 150).

72. În lipsa unor noi informații relevante care să demonstreze contrariul, Curtea consideră că constatările din hotărârea *Mozier*, menționate în paragraful precedent, rămân valabile în ceea ce privește perioada la care se referă acest caz. Prin urmare, Curtea consideră că în acest caz a avut loc o încălcare a articolului 5 § 1 din Convenție.

73. Din aceleași motive pe care le-a invocat în cadrul examinării plîngerii în temeiul articolului 3 al Convenției (a se vedea paragrafele 58-62 de mai sus), Curtea consideră că nu a avut loc încălcarea articolului 5 § 1 al Convenției de către Republica Moldova.

74. Din aceleași motive ca și cele enunțate în același context (punctele 63-65 de mai sus), Curtea a constatat o încălcare a acestei prevederi de către Federația Rusă.

IV. CU PRIVIRE LA PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 8 DIN CONVENȚIE ȘI A ARTICOLULUI 1 DIN PROTOCOLUL NR.1 LA CONVENȚIE

75. Reclamantul denunță, printre altele, perchezițiile și punerea sub sechestru a casei de locuit, pe care le consideră ilegale. El se plânge, de asemenea, că rudelor sale le-a fost refuzată permisiunea de a-l vizita în închisoare fără nicio justificare. El a invocat articolul 8 din Convenție, care prevede astfel :

« 1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.»

76. În plus, reclamantul s-a plâns de confiscarea bunurilor sale, care ar fi fost făcută neregulamentară. El s-a bazat pe articolul 1 din Protocolul 1 la Convenție, care prevede:

« Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauza de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.»

A. Admisibilitate

77. Curtea notează că, potrivit Articolului 5 § 1, aceste plângeri nu sunt vădit nefondate în sensul Articolului 35 § 3 (a) din Convenție. La fel, Curtea notează că aceste plângeri nu sunt inadmisibile pentru oricare alte motive. Astfel, plîngerile se declară admisibile.

B. Fond

78. Bazându-se pe articolul 8 din Convenție, reclamantul susține că interzicerea vizitelor de familie în timpul detenției lui a fost o măsură inacceptabilă într-o societate democratică. Mai mult, el susține că perchezițiile și punerea casei sub sechestru au fost ilegale. În temeiul articolului 1 din Protocolul 1 la Convenție, el s-a plâns că a fost deposedat în mod ilegal de casă și de cota-parte de acțiuni pe care le deținea în cadrul companiilor în care era co-fondator.

79. Guvernele respondente nu au comentat cu privire la fondul acestor plângeri.

80. Curtea observă că reclamantul nu a reușit să se întâlnească părinții săi pentru o perioadă lungă de timp, sau, cel puțin, din 29 martie 2011 - ziua arestării

sale - până în decembrie 2011 (a se vedea paragrafele 24-25 de mai sus de mai sus). Astfel, Curtea concluzionează că a existat o ingerință în dreptul reclamantului la respectarea vieții de familie în conformitate cu articolul 8 § 1 din Convenție.

81. Curtea consideră în continuare că, din cauza perchezițiilor din casa reclamantului și punerea acesteia sub sechestru (a se vedea paragraful 12 de mai sus), a existat, de asemenea, o ingerință în executarea dreptului reclamantului asupra casei lui, garantat de articolul 8 § 1 din Convenție.

82. În cele din urmă, Curtea consideră că, din cauza confiscării bunurilor reclamantului, ca urmare a condamnării sale (a se vedea paragraful 28 de mai sus), a avut loc o ingerință în dreptul reclamantului la respectarea proprietății sale, în sensul articolului 1 din Protocolul 1 la Convenție. Curtea amintește că a spus în mod repetat că o confiscare a bunurilor încadrează al doilea paragraf al acestui articol (a se vedea, printre multe altele, *AGOSI v. Regatul Unit*, 24 octombrie 1986, § 51, seria A nr. 108, *Phillips v. Regatul Unit al Marii Britanii*, nr. 41087/98, § 51, CEDO 2001 VII *Varvara v. Italia*, nr.17475/09, § 83, 29 octombrie 2013 și *Vasilevski v. Ex-Iugoslavia*, nr. 22653/08, § 52, 28 aprilie 2016).

83. Curtea observă că guvernele pârâte nu contestă faptul că măsurile descrise mai sus au constituit o imixtiune în drepturile reclamantului în temeiul articolului 8 din Convenție și articolul 1 din Protocolul 1 la Convenție.

84. Rămâne să se examineze dacă ingerința a fost justificată în temeiul § 2 al articolului 8 al Convenției și al doilea paragraf din articolul 1 din Protocolul 1 la Convenție, respectiv. În conformitate cu jurisprudența constantă a Curții, este de competența Curții să stabilească dacă ingerințele în cauză au fost prevăzute de lege, dacă corespund uneia sau mai multor scopuri legitime (în cazul articolului 8 din Convenție) sau interesului public (în cazul articolului 1 din Protocolul nr 1) și dacă au fost proporționale cu realizarea scopului/scopurilor urmărite.

85. Curtea notează că, în prezenta cauză, nu există nici un element care să conducă la concluzia că ingerințele produse au avut o bază legală (prin comparație cu *Mozier*, § 193). Din această constatare reiese că nu este necesară examinarea corepunerii celorlalte cerințe, menționate în paragraful anterior.

86. Curtea concluzionează că a existat o încălcare a articolului 8 din Convenție și a articolului 1 din Protocolul 1 la Convenție în ceea ce-l privește pe reclamant.

87. Din aceleași motive pe care le-a invocat în cadrul examinării plângerii în temeiul articolului 3 al Convenției (a se vedea paragrafele 58-62 de mai sus), Curtea a considerat că nu a avut loc încălcarea articolului 8 din Convenție sau a articolului 1 din Protocolul 1 la Convenție de către Republica Moldova.

88. Din motive ca și cele enunțate mai sus (punctele 63-65 de mai sus), Curtea a constatat că a avut loc o încălcare a acestor dispoziții de către Federația Rusă.

V. CU PRIVIRE LA PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 13 DIN CONVENȚIE CONEXAT CU ARTICOLELE 3, 5 § 1 ȘI 8 DIN CONVENȚIE ȘI A ARTICOLULUI 1 DIN PROTOCOLUL NR.1 LA CONVENȚIE

89. Reclamantul a susținut că nu i-a fost respectat dreptul la un recurs efectiv în sensul articolului 13 din Convenție, care să-i garanteze drepturile prevăzute în Convenție și Protocoalele sale adiționale. Articolul respectiv prevede următoarele:

« Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale. »

A. Admisibilitate

90. Constatând că această plângere nu este în mod vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 a) din Convenție și că aceasta nu vede, de asemenea, nici un alt motiv de inadmisibilitate, Curtea a declarat admisibilă.

B. Fond

91. Reclamantul s-a plâns că nu a avut la dispoziție mijloace pentru a-și apăra drepturile ca urmare a acțiunilor autorităților „RMN“, și a susținut că guvernele respondente nu au menționat nici o cale de remediere pe care el ar fi trebuit să o epuizeze.

92. Guvernele respondente nu au comentat cu privire la acest capăt de plângere.

93. Curtea reiterează că efectul Articolului 13 este acela de a impune crearea unui recurs intern care să permită autorității naționale competente să examineze fondul plîngerilor formulate în temeiul Convenției, precum și să acorde reparații corespunzătoare (a se vedea, printre multe altele, *Géorgie c. Rusiei* (I) [GC], nr. 13255/07, § 210, ECHR 2014 (extrase), *Alisic și alții c. Bosniei și Herțegovinei, Croației, Serbiei, Sloveniei și fostei Republici Iugoslave a Macedoniei* [GC], nr. 60642/08, § 131, CEDO 2014, *Centrul de resurse juridice în numele lui Valentin Câmpeanu c. României* [GC], nr. 47848/08, § 148, CEDO 2014, *Mozer*, citat anterior, § 207, și *Khlaifia și alții*, § 268).

94. Ținând cont de faptul că a fost constatată violarea articolelor 3, 5 § 1 și 8 din Convenție precum și a articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenție, Curtea nu poate decât să concluzioneze că plîngerile invocate de reclamant în baza articolului 13 sunt întemeiate.

95. De asemenea, Curtea consideră că reclamantul avea dreptul la un recurs intern efectiv în sensul acestei dispoziții pentru plîngerile sale în temeiul articolelor 3, 5 § 1 și 8 din Convenție și articolului 1 din Protocolul 1 la Convenție.

96. Curtea notează că nimic din datele cauzei nu indică faptul că reclamantul a avut la dispoziție o cale de atac eficientă prin care să-și apere drepturile încălcate.

97. În ceea ce privește responsabilitatea Republicii Moldova, Curtea notează că a constatat că „remediile” pe care statul trebuia să le ofere justițiabililor consistau în a le oferi posibilitatea de a furniza autorităților moldovenești informații detaliate cu privire la situația lor și de a-i fi informat cu privire la diferite măsuri juridice și diplomatice întreprinse de către aceste autorități (*Mozer*, citată mai sus, § 214). În cauza *Mozer*, precitată, Curtea a constatat, în special, că Republica Moldova a pus la dispoziția reclamantului proceduri, proporțional cu capacitatea sa limitată de a proteja drepturile persoanei și și-a îndeplinit astfel obligațiile sale pozitive (*ibidem*, § 216). În această cauză, Curtea nu vede nici un motiv să adopte o concluzie diferită. Prin urmare, aceasta a concluzionat că nu a existat o violare a articolului 13 al Convenției de către Republica Moldova.

98. Cu privire la responsabilitatea Federației Ruse, ținând cont de motivele invocate în cadrul examinării plângerii în baza articolului 3 din Convenție și în lipsa oricăror comentarii ale guvernului Rusiei cu privire la acest aspect, Curtea conchide că a avut loc o încălcare din partea Federației Ruse a articolului 13 din Convenție luat în conexiune cu articolele 3, 5 § 1 și 8 din Convenție și articolul 1 din Protocolul 1 la Convenție (*Mozer*, precitat, § 218).

VI. CU PRIVIRE LA PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 34 DIN CONVENȚIE

99. Invocând articolul 34 din Convenție, reclamantul a pretins că autoritățile ”RMN” i-au îngădit exercitarea dreptului la un recurs individual. Articolul respectiv, în partea relevantă, prevede următoarele:

«Curtea poate fi sesizată, printr-o cerere, de orice persoană fizică (...) Înaltele Părți Contractante a drepturilor recunoscute în Convenție sau în Protocoalele sale. Înaltă Parte Contractantă se angajează să nu împiedice prin nicio măsură exercițiul eficace al acestui drept.»

A. Tezele părților

100. Reclamantul a susținut că rudele sale nu au primit permisiunea să-l viziteze în închisoare, ceea ce l-ar fi împiedicat să-și pregătească apărarea în fața Curții, și că întâlnirile cu avocatul său la nivel național au fost monitorizate de către paznicii din închisoare, ceea ce ar fi făcut imposibilă semnarea unei procuri de reprezentare în fața Curții. De asemenea, el susține că nu a avut acces la diferite documente deținute de către autoritățile „RMN”.

101. Guvernele pârâte nu au comentat acest punct de vedere.

B. Analiza Curții

102. Curtea reamintește de la bun început că o plângere în temeiul articolului 34 al Convenției este de natură procedurală și, prin urmare, aceasta nu ridică nicio problemă de admisibilitate în temeiul Convenției (*Cooke v. Austria*, nr. 25878/94,

§ 46, 8 februarie 2000 și *Hilal Mammadov v. Azerbaijan*, nr. 81553/12, §115, 04 februarie 2016).

103. Curtea a amintit că, pentru ca recursul individual instituit prin articolul 34 al Convenției să fie eficient, este extrem de important ca reclamantii sau potențialii reclamanti să fie liberi să comunice cu Curtea, fără ca autoritățile să-i preseze în oricare mod să-și retragă sau să-și modifice plângerile lor (a se vedea, printre altele, *Akdivar și alții c. Turciei*, 16 Septembrie 1996, §105, *Culegere de hotărâri și decizii* 1996-IV și *Aksoy v. Turcia*, 18 decembrie 1996, § 105, *Rapoarte* 1996-IV). În acest sens, termenul „a presa“ se referă nu numai constrângerea directă și la fapte flagrante de intimidare, dar, de asemenea, la acte sau contacte indirecte și de rea-credință, destinate să descurajeze sau să împiedice reclamantii să se prevaleze de această cale de atac oferită de Convenție (*Kurt c. Turciei*, 25 mai 1998, § 160, *Rapoarte* 1998-III).

104. În speță, Curtea notează că reclamantul a fost într-o situație deosebit de vulnerabilă, întrucât era închis și supus în mod constant controlului administrației locului de detenție din „RMN“ și că nu a fost autorizat, cel puțin inițial, să primească vizite de la familia sa (a se vedea punctele 24-25 de mai sus) (a se vedea, mutatis mutandis, *Cotlet v. România*, nr. 38565/97, § 71, 03 iunie 2003 și *Klyakhin c. Rusiei*, nr. 46082/99, § 122, 30 noiembrie 2004). Prin urmare, posibilitățile reclamantului de a comunica cu lumea exterioară - și, în special, cu Curtea - au fost reduse semnificativ.

105. În ceea ce privește afirmația că întâlnirile reclamantului cu avocatul său la nivel național au fost monitorizate de către gardieni, Curtea notează că a avut deja ocazia să constate existența unei astfel de practici în închisorile transnistrene (*Mozher*, supra, §§ 44 și 195). Prin urmare, Curtea consideră că această afirmație este plauzibilă și consideră că reclamantul a fost, probabil, în imposibilitatea de a semna o procură care să permită reprezentanților săi să-i apere interesele în fața Curții. Nimic din materialele dosarului nu dovedește că persoana ar fi avut posibilitatea de a semna o astfel de procură, iar guvernele pârâte nu au susținut că reclamantul ar fi avut la dispoziție această pârghie.

106. Curtea consideră că dificultățile întâmpinate de către reclamant au fost atât de mari, încât exercitarea efectivă a dreptului reclamantului în conformitate cu articolul 34 al Convenției a fost grav obstructționat. Faptul că Curtea a fost în măsură să finalizeze examinarea fondului plângerilor adresate, nu înseamnă că obstructiunarea exercitării acestui drept n-ar fi fost contrară articolului 34 al Convenției (*Shamayev și alții c. Georgiei și Rusiei*, nr. 36378/02, § 478, CEDO 2005 III). Având în vedere această constatare, Curtea consideră că nu este necesar să examineze dacă pretinsa imposibilitate de a consulta diverse documente deținute de către autoritățile „RMN“ ar fi constituit o încălcare a exercițiului dreptului reclamantului la un recurs individual.

107. Din aceleași motive pe care le-a formulat în cadrul examinării plângerii în temeiul articolului 3 al Convenției (a se vedea paragrafele 58-62 de mai sus), Curtea a constatat că Republica Moldova nu a încălcat obligațiile care îi revin în temeiul ultimei teze a articolului 34 al Convenției.

108. Din aceleași motive ca și cele enunțate în același context (punctele 63-65 de mai sus), Curtea consideră că Federația Rusă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul ultimei teze a articolului 34 din Convenție.

VII. CU PRIVIRE LA APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

109. Articolul 41 din Convenție prevede:

“Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă..”

A. Prejudiciu material

110. Reclamantul a pretins o sumă totală de 1 938 676,45 lei (MDL) (adică 123 596 euro (EUR)) pentru prejudiciul material. El afirmă că această sumă include în primul rând valoarea casei asupra căreia autoritățile din „RMN” au aplicat sechestrul, estimată la 1,8 milioane lei (114 755 euro) de către un expert imobiliar, raportul de expertiză fiind anexat la dosar. Acesta solicită, de asemenea, rambursarea costurilor pentru produsele alimentare, produsele de igienă, obiectele personale și medicamentele care i-au fost aduse în închisoare, precum și costurile de transport suportate de către părinți pentru călătoriile lor în Transnistria în legătură cu privarea sa de libertate. Aceste cheltuieli, pentru care reclamantul prezintă o listă detaliată, precum și mai multe bonuri de plată ar fi fost efectuate între 29 martie 2011 - data arestării lui - și luna martie 2012.

111. Guvernul moldovean indică faptul că, având în vedere dificultățile întâmpinate în evaluarea temeiniciei cauzei, aceasta nu este în măsură să comenteze în cunoștință de cauză cu privire la cererile de satisfacție echitabilă făcute de către reclamant.

112. Guvernul rus consideră că nu trebuie să plătească despăgubiri deoarece, potrivit lui, nici o încălcare a drepturilor reclamantului nu poate fi atribuită lui. Acesta adaugă că, în orice caz, este imposibil să se verifice sumele solicitate, care, de altfel, ar fi excesive și nesustținute.

113. Curtea reamintește că a hotărât că, în acest caz, Moldova nu poate fi considerată responsabilă pentru nicio încălcare a Convenției. Prin urmare, nu este necesar ca statul pârât să plătească reclamantului despăgubiri pentru prejudiciul material.

114. Curtea a constatat mai sus încălcarea de către Federația Rusă a articolelor 3, 5 § 1, 8 și 13 din Convenție și articolul 1 din Protocolul 1 la Convenție, precum și nerespectarea de către acest stat a obligațiilor care îi revin în temeiul articolului 34 al Convenției. Acesta a considerat, în special, faptul că proprietatea reclamantului, inclusiv casa lui, au fost confiscate cu încălcarea articolului 1 din Protocolul 1 la Convenție. Având în vedere documentele aflate în posesia sa, inclusiv raportul de evaluare a proprietății, care nu a fost contestată de guvernul rus, Curtea acordă reclamantului suma de 114 755 de euro.

115. Având în vedere celelalte probe de care dispune, Curtea acordă reclamantului suma de 5 000 de euro pentru costul produselor alimentare, produselor de igienă, obiectelor personale și medicamentelor care nu i-au putut fi asigurate în locul de detenție, precum și costurile de transport suportate de către părinți pentru călătoriile lor în Transnistria (compară cu *Mozer*, citată mai sus, § 230).

116. Prin urmare, Curtea acordă reclamantului suma totală de 119 755 de euro cu titlu de prejudiciu material, care urmează să fie plătită de către Federația Rusă.

B. Prejudiciu moral

117. Reclamantul solicită, de asemenea, 60 000 de euro cu titlu de prejudiciu moral pentru suferințele pe care le-a îndurat.

118. Guvernele respondente reiterează observațiile rezumate, respectiv, la punctele 111 și 112 de mai sus.

119. Curtea reamintește că a hotărât că, în acest caz, Moldova nu poate fi trasă la răspundere pentru nicio încălcare a drepturilor reclamantului garantate de Convenție. Prin urmare, nu este necesar ca statul pârât să plătească reclamantului despăgubiri sub formă de prejudiciu moral.

120. Având în vedere încălcările din partea Federației Ruse astfel cum acestea au fost constatate mai sus precum și gravitatea acestora, Curtea consideră că o compensație pentru prejudiciu moral este justificată în prezenta cauză. Evaluând echitabil, Curtea acordă reclamantului 20 000 euro, suma care urmează să fie plătită de către Federația Rusă.

C. Costuri și cheltuieli

121. În sfârșit, reclamantul solicită 665 euro pentru costuri și cheltuieli suportate în fața instanțelor naționale, precum și 8 040 euro pentru costurile aferente procedurii în fața Curții. Acesta a prezentat încasări de taxe poștale și sume plătite pe plan intern, precum și un contract încheiat între părinții lui și reprezentanții care l-au apărat în instanță. Acesta prevede, de asemenea, o defalcare detaliată a orelor lucrate de către reprezentanți în prezenta cauză (67 de ore, la o rată de 120 de euro).

122. Guvernele respondente au reiterat argumentele avansate mai sus în ceea ce privește sumele pretinse pentru repararea daunelor materiale și morale.

123. Curtea reamintește că a hotărât că, în acest caz, Republica Moldova și-a îndeplinit obligațiile sale pozitive și, prin urmare, nu poate fi considerată responsabilă pentru nicio încălcare a Convenției. Prin urmare, nu este necesar ca statul pârât să plătească reclamantului despăgubiri pentru costuri și cheltuieli.

124. Potrivit jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea costurilor și cheltuielilor numai în măsura în care s-a arătat că acestea au fost real suportate, au fost necesare și au fost rezonabile în quantum. Or, în speță, ținând cont de documentele aflate în posesia sa și de criteriile de mai sus, Curtea

consideră că este rezonabil să acorde suma de 3 000 euro, care acoperă costurile sub toate capetele, care urmează să fie plătită de către Federația Rusă.

D. Penalități

125. Curtea consideră că este corespunzător ca penalitatea să fie calculată în dependență de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA,

1. *Declară*, în unanimitate, cererea admisibilă în privința Republicii Moldova;
2. *Declară*, cu majoritate, cererea admisibilă în privința Federației Ruse;
3. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui vot că nu a existat o încălcare a Articolului 3 din Convenție din partea Republicii Moldova;
4. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui vot că a existat o încălcare a Articolului 3 din Convenție din partea Federației Ruse;
5. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui vot că nu a existat o încălcare a Articolului 5 § 1 din Convenție din partea Republicii Moldova;
6. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui vot că a existat o încălcare a Articolului 5 § 1 din Convenție din partea Federației Ruse;
8. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui vot că nu a existat o încălcare a Articolului 8 din Convenție din partea Republicii Moldova;
9. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui vot că a existat o încălcare a Articolului 8 din Convenție din partea Federației Ruse;
10. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu a existat o încălcare a Articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenție de către Republica Moldova;
11. *Hotărăște*, că a existat o încălcare a Articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenție de către Federația Rusă;

12. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu a existat o încălcare a Articolului 13 din Convenție combinat cu Articolul 5 § 1 și 8 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenție de către Republica Moldova;

13. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui vot, că a existat o încălcare a Articolului 13 din Convenție combinat cu Articolul 5 § 1 și 8 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenție de către Federația Rusă;

14. *Hotărăște*, în unanimitate, că Republica Moldova și-a îndeplinit obligațiile care decurg în baza articolului 34 din Convenție;

15. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui vot, că Federația Rusă nu și-a îndeplinit obligațiile care decurg în baza articolului 34 din Convenție;

16. *Hotărăște*, cu șase voturi contra unui vot:

a) că Federația Rusă trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni din momentul când hotărârea devine definitivă conform articolului 44 § 2 din Convenție, următoarele sume:

i. 119 755 euro (o sută nouăsprezece mii șapte sute cincizeci și cinci euro), cu titlu de prejudiciu material, plus orice taxă care poate fi percepută la plata impozitului pe această sumă;

ii. 20 000 ruto (douăzeci mii euro), cu titlu de prejudiciu moral, plus orice taxă care poate fi percepută la plata impozitului pe această sumă;

iii. 3 000 euro (trei mii euro), pentru compensarea de costuri și cheltuieli, plus orice taxă care poate fi percepută la plata impozitului pe această sumă;

b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus pînă la data plății, urmează să fie plătită o penalitate la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobînzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

17. *Respinge*, unanim, restul pretențiilor cu privire la reparația echitabilă.

Redactată în limba franceză și redactată în scris la 9 mai 2017, conform articolului 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Stanley Naismith
Grefier

Işıl Karakaş
Preşedinte

În conformitate cu Articolul 45 § 2 al Convenției și Regula 74 § 2 din Regulamentul Curții, la prezenta hotărîre se anexează următoarea opinie separată a judecătorului Dedov:

A.I.K.
S.H.N.

OPINIA DISIDENTĂ A JUDECĂTORULUI DEDOV

Votul meu în această cauză se bazează pe raționamentul pe care l-am prezentat în opinia mea disidentă în cauza *Mozer c. Moldovei și Rusiei* ([GC], nr. 11138/10, CEDO 2016) cu privire la problema controlului efectiv al Federației Ruse asupra teritoriului transnistrean.